

کمیته ساماندهی تحقیقات کووید-۱۹، کمیته کشوری اپیدمیولوژی و دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی کرمانشاه

فعالیت اماکن ورزشی و حضور تماشاچی ها: استراتژی مناسب در دوران کووید-۱۹

۱ | مقدمه

در حال حاضر بیماری کووید-۱۹ به یک چالش و نگرانی مهم در حوزه سلامت و دیگر ابعاد اقتصادی-اجتماعی در تمام کشورها تبدیل شده است. بسیاری از کشورها برای جلوگیری از انتشار و کاهش پیامدهای بیماری، محدودیت هایی را در سطوح مختلف جامعه ایجاد کرده اند. در این میان رویدادهای ورزشی بین المللی، ملی و محلی لغو، یا حداقل به تعویق افتاده است. علاوه بر آن ورزشگاه ها و اماکن ورزشی نیز بسته و یا با عدم حضور تماشاچی و حداقل ظرفیت مشغول به فعالیت هستند. این محدودیت ها اگر چه تأثیرات مثبتی در کنترل بیماری دارد اما از طرفی تأثیرات منفی بر سلامت جسمی و روانی، ارتباطات، آموزش، اقتصاد و اوقات فراغت جامعه داشته است [۱، ۲]. در حال حاضر یکی از مهمترین مسائل مرتبط با مدیریت و کنترل بیماری کووید-۱۹ در کشور یافتن پاسخ دقیق، واضح، مبتنی بر شواهد و شفاف در خصوص چگونگی فعالیت های ورزشی و بازگشایی ورزشگاه ها به تفکیک نوع ورزش و نحوه حضور تماشاچی ها است. در واقع در این شرایط نیاز به مقایسه دقیق و علمی بین منافع بازگشایی اماکن ورزشی (از ابعاد مختلف) و ریسک ابتلا به بیماری در محیط های رو باز و سرپوشیده احساس می شود. هدف از تهیه این گزاره برگ سیاستی، یافتن پاسخ مبتنی بر واقعیت و متناسب با شرایط کشور در خصوص استراتژی بهینه برای بازگشایی اماکن ورزشی و حضور تماشاچی ها و ارائه آن به سیاستگذاران است.

۲ | مراحل تهیه گزاره برگ سیاستی

این گزاره برگ سیاستی در چند مرحله به شرح زیر تدوین شده است.

(۱) **مرور سیاست ها و اقدامات صورت گرفته در سطح کشورها:** سیاست های کشورها در خصوص نحوه بازگشایی و فعالیت اماکن ورزشی با جستجو در پایگاه های علمی و وب سایت سازمان های بین المللی مانند سازمان جهانی بهداشت و مرکز کنترل، پیشگیری بیماری های آمریکا، فدراسیون بین المللی فوتبال (فیفا) و کنفدراسیون فوتبال آسیا مورد بررسی قرار گرفت [۳، ۴].

(۲) **طراحی و اجرای یک مطالعه پیمایشی در عرصه اجتماعی:** با سوالاتی در ابعاد مختلف مرتبط با موضوع مطالعه انجام شد و در نهایت ۳۰۴ نفر وارد مطالعه شدند.

(۳) **برگزاری نشست علمی و مصاحبه کیفی:** با حضور افراد صاحب نظر در رشته های اپیدمیولوژی، سیاستگذاری سلامت، مدیریت ورزشی، مدیریت خدمات بهداشتی، اقتصاد سلامت و اقتصاد در مورد چگونگی فعالیت های ورزشی و اماکن بازگشایی ورزشگاه ها و نحوه حضور تماشاچی ها و همچنین در خصوص استراتژی های مناسب به تفکیک نوع اماکن ورزشی (رو باز/ سرپوشیده) و نوع ورزش (گروهی/ انفرادی، کم برخورد/ پرخورد) بحث و تبادل نظر صورت گرفت. بحث ها و گفتگوهای انجام شده ضبط، پیاده سازی و تحلیل محتوا شدند.

(۴) **تدوین گزاره برگ سیاستی:** بر اساس شواهد موجود، سیاست های جاری کشورها، نظرات عموم مردم در مطالعه پیمایشی تحلیل محتوا از نظرات صاحب نظران گزاره برگ سیاستی تدوین شد.

۳ | یافته ها (الف)

الف: شواهد موجود در خصوص بازگشایی اماکن ورزشی در پاندمی کووید-۱۹

فدراسیون بین المللی فوتبال (فیفا)، در ۱۶ آوریل ۲۰۲۰ کارگروهی جهت مواجهه با پاندمی بیماری کووید-۱۹ تشکیل داد. طبق نظر این سازمان مناطق و فدراسیون هایی که موارد ابتلای محدودی دارند می توانند در یک مدل گام به گام و راهبردی محدودیت ها را کاهش دهند و گایدلاین هایی را برای کاهش خطر ابتلا طراحی نمود [۵].

کنفدراسیون فوتبال آسیا برای حضور تماشاچی ها در مسابقات فوتبال توصیه کرده است که حداکثر از ۳۰ درصد ظرفیت ورزشگاه ها استفاده شود و حداکثر ۸ درصد ظرفیت برای تماشاچی های خارج از محل برگزاری مسابقه باشند. رعایت کامل پروتکل های بهداشتی و ورود و خروج تدریجی شرط اصلی حضور تماشاچی ها باشد [۶]. در ایالت نیویورک آمریکا نیز تصمیم گرفته شده که مکان های ورزشی، تفریحی و استادیوم های مربوط به بازی های پرقشاشچی مانند هاکی، بسکتبال، فوتبال، بیسبال را با حداکثر ۱۰ درصد ظرفیت معمول و بر اساس یک برنامه مدون از ۲۳ فوریه ۲۰۲۱ بازگشایی کند [۷]. ایتالیا هم برنامه ها و پروتکل هایی را برای بازگشایی تدریجی استادیوم های ورزشی و حضور تماشاچی ها طراحی نموده است [۸]. در جدول ۱ خلاصه ای از اقدامات و سیاست های انتخابی کشورها در خصوص بازگشایی اماکن ورزشی و حضور تماشاچی ها آمده است.

در ایران اگرچه در هجدهمین جلسه ستاد ملی مدیریت بیماری کووید-۱۹ در بند ۹ مصوبه مورخ ۱۴ اردیبهشت ۱۳۹۹، توضیحاتی در خصوص نحوه برخورد با اماکن ورزشی و حضور تماشاچی ها وجود دارد. اما هنوز تصویر روشنی از راهبردهای اجرایی در این زمینه وجود ندارد.

جدول ۱- خلاصه ای از اقدامات و سیاست های انتخابی کشورها در خصوص بازگشایی اماکن ورزشی و حضور تماشاچی ها در دوران پاندمی کووید-۱۹

المپیک	بازی های المپیک ۲۰۲۰ به علت شیوع ویروس کووید-۱۹ به سال ۲۰۲۱ موکول شد.
پارالمپیک	بازی های پارالمپیک ۲۰۲۰ به علت شیوع ویروس کووید-۱۹ به سال ۲۰۲۱ موکول شد.
مسابقات دو و میدانی	مسابقات جهانی دو و میدانی داخل سالن (نانجینگ ۱۵-۱۳ مارس ۲۰۲۰) به سال ۲۰۲۱ موکول شد.
بدمینتون	مسابقات جهانی ۲۰۲۱ به جای آگوست در اواخر نوامبر آغاز می شود.
بیسبال	رقابت های بیسبال در تایوان در آوریل پشت درهای بسته از سر گرفته شد. در تاریخ ۹ می ۲۰۲۰، برای اولین بار بعد از بیماری کووید-۱۹ با حضور ۱۰۰۰ نفر تماشاچی در تاییه و تایچونگ برگزار شد.
	لیگ کره جنوبی از ۵ می ۲۰۲۰ بدون حضور هواداران آغاز شد.
کرکت	مسابقات کرکت در کشور انگلیس که در ابتدا قرار بود از ۱۷ جولای ۲۰۲۰ آغاز شود، به سال ۲۰۲۱ موکول شد.
مسابقات سوارکاری	مسابقات سوارکاری در فرانسه بعد از چند ماه تعویق و بدون حضور تماشاچی ها در ۱۱ می ۲۰۲۰ آغاز شد.
ورزش های آبی	مسابقات جهانی ورزش های آبی از جولای ۲۰۲۰ به ماه می ۲۰۲۱ به تعویق افتاد.
لیگ فوتبال انگلستان	در آذر ماه ۱۳۹۹ (دسامبر ۲۰۲۰) وزارت بهداشت این کشور مجوز حضور تماشاچی ها را با ظرفیت محدود و مبتنی بر وضعیت بیماری صادر کرد. اما بعد از موج دوم و سوم کووید-۱۹ و با افزایش شیوع بیماری هیچ مسابقه ای با حضور تماشاچی ها برگزار نشد.
لیگ فوتبال آلمان	هم اکنون بدون تماشاچی ها در حال برگزاری می باشد. برآورد می شود با افزایش پوشش واکسیناسیون و کاهش بیماری در فصل آینده با حضور محدود تماشاچی ها برگزار خواهد شد.
لیگ فوتبال ایتالیا	هم اکنون بدون تماشاچی ها در حال برگزاری می باشد.
فینال لیگ فوتبال آسیا	در ۱۹ دسامبر ۲۰۲۰ و با حضور ۱۰ هزار تماشاچی و با شرایط زیر برگزار شد.
	الف) حضور تماشاچی ها در شهر محل برگزاری ۲ هفته قبل از مسابقه، ب) منفی بودن تست کووید-۱۹ یک هفته قبل از مسابقه، ج) رعایت همه پروتکل های بهداشتی در طول مسابقه از قبیل فاصله فیزیکی و استفاده از ماسک، عدم استفاده از نوشیدنی و مواد خوراکی
لیگ فوتبال اسپانیا	هم اکنون بدون حضور تماشاچی ها در حال برگزاری می باشد. کارشناسان در اسپانیا به مسابقات بدون تماشاچی اصطلاح «مسابقات ارواح» داده اند. زمره هایی مبنی بر حضور تماشاچی ها به ورزشگاه با ظرفیت حدود ۲۰ درصد وجود دارد که تا این زمان اتفاق نیفتاده است.
سوپر کاپ فوتبال اروپا	در ۳ مهر ماه ۱۳۹۹ (۲۴ سپتامبر ۲۰۲۰) در مجارستان، با حضور محدود تماشاچی ها برگزار شد (۳۰ درصد ظرفیت ورزشگاه ۶۷ هزار نفری).
لیگ فوتبال ایران	هم اکنون بدون حضور تماشاچی ها برگزار می شود. برنامه ایی برای حضور تماشاچی ها، زمان احتمالی و ظرفیت حضور اعلام نشده است.

ب: یافته های حاصل از نشست علمی

نقاط قوت، ضعف، فرصت ها و تهدیدهای بازگشایی اماکن ورزشی و حضور تماشاچی ها در دوران پاندمی کووید-۱۹ از دیدگاه صاحب نظران شرکت کننده در نشست علمی در کادر شماره ۱ آمده است. صاحب‌ظران بر این عقیده بودند که در بازگشایی اماکن ورزشی باید تمام جوانب مسئله را مورد بررسی قرار داد و با احتیاط اقدام نمود.

در کادر شماره ۲ پیامدهای بسته بودن و بازگشایی اماکن ورزشی در دوران همه گیری بیماری کووید-۱۹ از دیدگاه صاحب نظران شرکت کننده در نشست علمی آمده است.

کادر شماره ۱. تحلیل وضعیت موجود (Situational Analysis) در خصوص بازگشایی اماکن ورزشی و حضور تماشاچی ها در دوران پاندمی کووید-۱۹ از دیدگاه صاحب نظران شرکت کننده در نشست علمی

نقاط قوت	فرصت ها
- امکان انجام تست های تشخیصی برای ورزشکاران - درصد بالای ورزشکاران در سنین نوجوانی و جوانی - وجود مراکز ورزشی روباز با ظرفیت بالا در همه استان های کشور - امکان آموزش ورزشکاران جهت همکاری در بهتر اجرا شدن پروتکل های بهداشتی - وجود دستورالعمل های مناسب بهداشتی در اماکن ورزشی	- قرار نداشتن در پیک بیماری کووید-۱۹ - وجود واکسن های تایید شده در سطح بین المللی - امکان انجام واکسیناسیون تدریجی جامعه - توصیه های جدی مسئولین در خصوص استفاده از پروتکل های بهداشتی - وجود پروتکل های اختصاصی بهداشتی در ارتباط با اماکن ورزشی - افزایش دانش عمومی افراد جامعه در مورد بیماری کووید-۱۹ و راه های پیشگیری از آن - دسترسی به لوازم بهداشتی مانند ماسک، مواد ضدعفونی کننده الکلی و غیره
نقاط ضعف	تهدید ها
- طراحی نامناسب فضاهاى ورزشی از نظر بهداشتی - ضعف در سیستم های تهویه در سالن های ورزشی - نظارت ضعیف بر سرویس های تغذیه در اماکن ورزشی - نبود سامانه های بلیط فروشی اینترنتی در اکثر اماکن ورزشی - متناسب نبودن تعداد درب های خروجی با جمعیت تماشاچی ها - باور های غلط ورزشکاران و مدیران ورزشی در خصوصى مقاوم بودن در مقابل کووید-۱۹ - ضعف در هماهنگی های بین بخشی بین سازمان ورزش و جوانان و دانشگاه های علوم پزشکی - ضعف در اجرای سیاستگذاری ها و دستورالعمل های بهداشتی - ضعف های نظارتی در خصوص چگونگی فعالیت اماکن ورزشی در دروان همه گیری بیماری کووید-۱۹ - رفتارهای هیجانی کنترل نشده تماشاچی ها در زمان برگزاری مسابقات و خروج از میادین ورزشی	- مبتنی بر شواهد نبودن برخی از سیاست ها در جهت کنترل بیماری کووید-۱۹ - پاسخگویی پایین در قبال سیاستگذاری های نادرست - ضعف در فرهنگ سازی مناسب حضور تماشاچی ها در ورزشگاه ها - ورود تماشاچی ها از شهرهای دیگر - بی توجهی به محدودیت های تردد بین شهری - فقدان سیستم های حمل و نقل مناسب جهت رعایت نکات بهداشتی - جدی نگرفتن دستورالعمل های بهداشتی از سوی برخی از ورزشکاران و تماشاچی ها مانند عدم استفاده از ماسک و رعایت نکردن فاصله های اجتماعی - شیوع بالای کووید-۱۹ در برخی از استان ها و تغییرات مداوم در میزان شیوع - گسترش گونه های جدید ویروس کووید-۱۹ در برخی از نقاط کشور - پوشش پایین واکسیناسیون و توزیع نامناسب آن - مشکلات اقتصادی و بالا بودن هزینه های سلامت

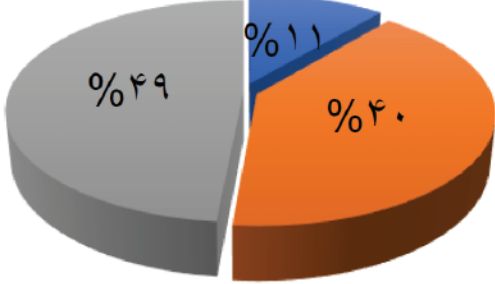
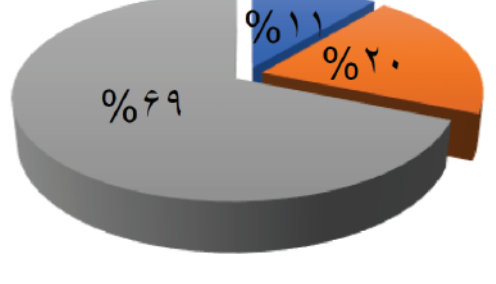
کادر شماره ۲. پیامدهای منفی بسته بودن و بازگشایی اماکن ورزشی در دوران همه گیری بیماری کووید-۱۹ از دیدگاه صاحب نظران شرکت کننده در نشست علمی

پیامدهای منفی بسته بودن اماکن ورزشی	پیامدهای منفی بازگشایی اماکن ورزشی
- افزایش میزان افسردگی و مشکلات سلامت روان در سطح جامعه - افزایش احتمال گرایش جوانان به سرگرمی های ناسالم و گسترش ناهنجاری های اجتماعی - کاهش فعالیت فیزیکی و پیامدهای منفی آن مانند چاقی و... - زیان های اقتصادی بسیار زیاد ناشی از تعطیلی باشگاه های ورزشی - از دست رفتن قابل توجه مشاغل مرتبط با فعالیت های ورزشی - تاثیر بر گسترش فقر و مشکلات اقتصادی در جامعه - افزایش هزینه های ورزشی برای ورزشکاران و سالن های ورزشی - گسترش فعالیت های پنهانی و کنترل نشده باشگاه های ورزشی	- بالا رفتن میزان ابتلا و مرگ و میر ناشی از کووید-۱۹ در شهرهای برگزار کننده رقابت ها - کاهش کمیت و کیفیت ارائه خدمات سلامت برای بیماران غیرکرونایی - افزایش خستگی کادر درمان - افزایش احتمال انتقال بیماری از ورزشکاران و تماشاچی ها به افراد در معرض خطر مانند سالمندان و ... - کمبود تجهیزات و لوازم پزشکی در صورت افزایش ناگهانی بار بیماری کووید-۱۹ - بالا رفتن سطح استرس ناشی از ابتلا به بیماری در جامعه - افزایش هزینه های سلامت در صورت افزایش میزان ابتلا و مرگ و میر ناشی از بیماری کووید-۱۹ - تعطیلی های طولانی مدت و زیان های اقتصادی ناشی از آن در صورت افزایش میزان ابتلا به کووید-۱۹ - افزایش بی اعتمادی و گسترش دیدگاه های منفی نسبت به سیاستگذاران در صورت افزایش شیوع کووید-۱۹ - افزایش و طولانی شدن محدودیت های کرونایی ناشی از افزایش احتمالی میزان ابتلا به کووید-۱۹

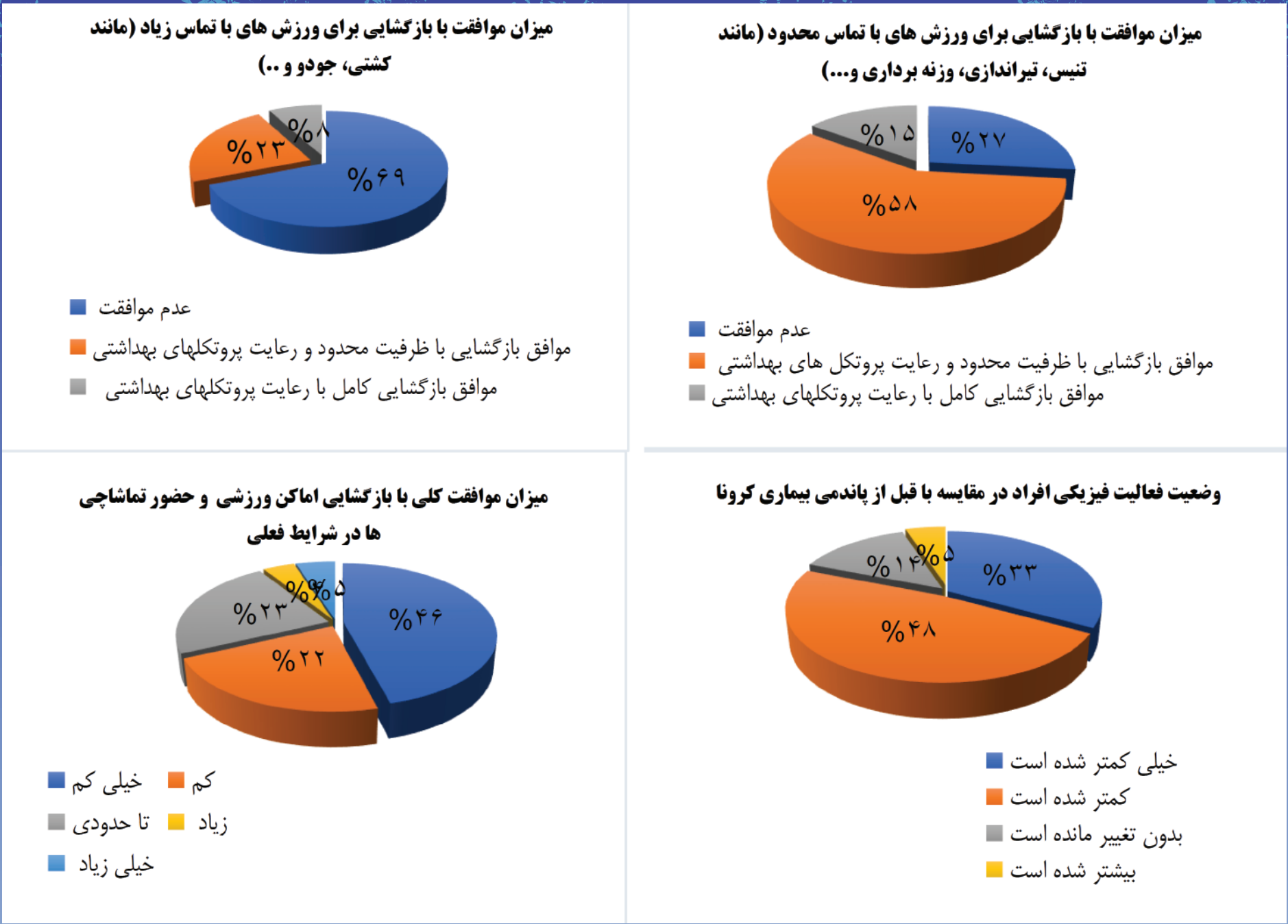
ج: یافته های حاصل از پیمایش

نتایج مطالعه پیمایشی نشان داد که ۳۳ درصد از افراد در مقایسه با قبل از پاندمی کووید-۱۹ فعالیت فیزیکی شان خیلی کمتر شده است. ۶۱ درصد افراد به طور کلی با بازگشایی اماکن ورزشی موافق نیستند.

کادر شماره ۳. نتایج مطالعه پیمایشی در عرصه اجتماعی در خصوص بازگشایی اماکن ورزشی و حضور تماشاچیان درپاندمی کووید-۱۹

میزان موافقت با بازگشایی اماکن ورزشی روباز و حضور تماشاچی ها متناسب پوشش واکسیناسیون	در چه صورت با بازگشایی اماکن ورزشی سربوشیده و حضور تماشاچی ها از نظر پوشش واکسیناسیون موافقت؟
 همه گروه های آسیب پذیر مانند سالمندان واکسن کرونا را دریافت کرده باشند باز شدن تدریجی اماکن ورزشی همزمان با افزایش پوشش واکسیناسیون واکسیناسیون برای همه افراد جامعه انجام شده باشد	 همه گروه های آسیب پذیر مانند سالمندان واکسن کرونا را دریافت کرده باشند باز شدن تدریجی اماکن ورزشی همزمان با افزایش پوشش واکسیناسیون واکسیناسیون برای همه افراد جامعه انجام شده باشد

ادامه کادر شماره ۳. نتایج مطالعه پیمایشی در عرصه اجتماعی در خصوص بازگشایی اماکن ورزشی و حضور تماشاچیان درپاندمی کووید-۱۹

کادر شماره ۴

الف – پیشنهادات کلی

- پیشنهاد می شود برای ورزشگاه‌ها و استادیوم‌ها ارزیابی ریسک انجام شود و در صورت وجود زیرساخت های بهداشتی، برای این اماکن، مجوز فعالیت مبنی بر وضعیت های مختلف بیماری صادر شود. در این مجوز شیفت های کاری، ظرفیت پذیرش ایمن و ... مورد توجه قرار گیرد. بر اساس شواهد موجود تهویه سالن های ورزشی به خصوص سالن های سرپوشیده نقش بسیار مهمی در کاهش ابتلا به بیماری کووید-۱۹ دارد. لذا این مهم باید در ارزیابی ریسک بسیار مورد توجه قرار بگیرد.
- در مسابقات ورزشی تماشاچی ها از ساکنان شهرهای با وضعیت سفید و آبی استان محل برگزاری باشند.
- توصیه می شود همه تماشاچی ها تست کووید-۱۹ منفی طی هفته قبل از مسابقه داشته باشند و در زمان ورود به ورزشگاه مسابقه تب سنجی انجام شود. فاصله فیزیکی برای اماکن رو باز به اندازه حداقل ۲ متر با داشتن ماسک و برای اماکن سرپوشیده حداقل ۲ برابر فاصله فیزیکی توصیه شده برای اماکن روباز باشد.
- برای باشگاه های ورزشی زمان فعالیت روزانه آنها افزایش یابد. زمان هر نوبت و تعداد پذیرش در هر نوبت به میزان ۲۰ درصد ظرفیت معمول کاهش یابد. پس از هر نوبت فعالیت زمانی برای تهویه و ضدعفونی در نظر گرفته شود.
- توصیه می شود در شهرهای سفید و آبی حداکثر ۲۰ درصد ظرفیت باشگاه های ورزشی مورد استفاده قرار بگیرد. با این حال زیرساخت ها و شرایط بهداشتی ورزشگاه ها و استادیوم ها باید بررسی و ظرفیت ایمن برای پذیرش ورزشکاران و تماشاچی ها مورد تایید قرار گیرد.
- پیشنهاد می شود مربیان و ورزشکاران به عنوان پیک سلامت در بیماری کووید-۱۹ آموزش ببینند.
- جهت آماده سازی ورزشکاران برای رقابت های مهم ورزشی مانند رقابت های ملی یا بین المللی (از جمله رقابت هایی قهرمانی کشوری، آسیایی، المپیک و پارالمپیک) لازم است با هماهنگی اداره کل ورزش و جوانان استان ها و ستاد استانی مقابله با کووید-۱۹ برنامه ریزی اختصاصی و مناسب صورت پذیرد.

ب – پیشنهادات اختصاصی

- نوع ورزش، مکان ورزشی (رو باز و سرپوشیده)، فردی یا گروهی بودن ورزش و وضعیت بیماری کووید-۱۹ در شهرها نقش تعیین کننده ای در بازگشایی اماکن ورزشی و حضور تماشاچی ها در مسابقات ورزشی دارد. توصیه می شود مکان های ورزشی رو باز، ورزش های فردی و کم برخورد و همچنین شهرهای با شیوع پایین بیماری کووید-۱۹ در اولویت بازگشایی قرار گیرند.
- بازگشایی اماکن ورزشی و استادیوم های ورزشی در شهرهای با وضعیت سفید و آبی از نظر بیماری کووید-۱۹ با رعایت کامل پروتکل های بهداشتی توصیه می شود.
- بازگشایی اماکن ورزشی در شهرهای با وضعیت زرد تنها در سالن های رو باز و با ظرفیت محدود توصیه می شود. حضور تماشاچی ها در این وضعیت تنها در سالن های رو باز و با ظرفیت محدود مجاز می باشد. با این حال توصیه می شود تا حد امکان حضور تماشاچی ها محدود شود.
- در وضعیت های مجاز برای بازگشایی اماکن ورزشی و حضور تماشاچی ها وضعیت پایدار بیماری یکی از شرط های اصلی برای بازگشایی اماکن ورزشی و حضور تماشاچی ها خواهد بود. در شهرهایی که وضعیت پایداری از نظر شیوع بیماری ندارند توصیه می گردد بازگشایی اماکن مذکور به تعویق افتد.
- بازگشایی اماکن ورزشی و استادیوم ها باید به صورت تدریجی و طی چند مرحله صورت پذیرد. توصیه می شود ابتدا حضور تماشاچی ها در شهرهای با وضعیت سفید یا آبی و در رقابت های کم طرفدار به صورت آزمایشی و در صورتی که موفقیت آمیز باشد، در مسابقات پرطرفدار هم اجرا شود.
- با گسترش پوشش واکسیناسیون به درصد قابل توجهی از جامعه بخصوص گروه های آسیب پذیر جمعیت امکان حضور تماشاچی ها با رعایت پروتکل های بهداشتی و ظرفیت محدود وجود دارد.

***** لازم به ذکر است که پیشنهادات ارائه شده بر اساس شواهد فعلی در مورد بیماری کووید-۱۹ است، با توجه به تغییرات احتمالی در اپیدمیولوژی و پیدایش واریانت های جدید بیماری ممکن است شرایط بازگشایی تغییر یابد.**

1. Blocken, B., Druenen T., van , Hooff, T. van, et al., Can indoor sports centers be allowed to re-open during the COVID-19 pandemic based on a certificate of equivalence? Building and environment, 2020. 180: p. 107022.
2. Dominski, F.H. and R. Brandt, Do the benefits of exercise in indoor and outdoor environments during the COVID-19 pandemic outweigh the risks of infection? Sport sciences for health, 2020. 16(3): p. 583-588.
3. CDC. Considerations for Youth Sports Administrators. 2020 [cited 2021; Available from: <https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/community/-schools-childcare/youth-sports.html>.
4. Organization, W.H., Considerations for sports federations/sports event organizers when planning mass gatherings in the context of COVID-19: interim guidance, 14 April 2020. 2020, World Health Organization.
5. FIFA. Bureau of the FIFA Council approves International Match Protocol and adapts rules on release of players. 2020 [cited 2021; Available from: <https://www.fifa.com/who-we-are/news/bureau-of-the-fifa-council-approves-international-match-protocol-and-adapts-rule>.
6. AFC. AFC Match Operations Protocol During Covid-19 Pandemic. 2021.
7. abcNEWS. NY allows stadiums to reopen for sports, entertainment. 2021; Available from: <https://abcnews.go.com/Entertainment/wireStory/ny-stadiums-reopen-sports-entertainment-75816019#:~:text=%2D%2D%20Large%20arenas%20and%20stadiums,threat%20of%20more%20contagious%20variants>.
8. cgtn.NEWS. Italy set for 'gradual reopening of stadiums': sports minister. 2021; Available from: <https://news.cgtn.com/news/2020-09-24/Italy-set-for-gradual-reopening-of-stadiums-sports-ministerU2D5fCrkyc/index.html#:~:text=Italian%20Sports%20Minister%20Vincenzo%20Spadafora,Spadafora%20told%20the%20Italian%20parliament>.